

EUROPEAN UNION

Interreg

Slovakia-Austria

European Regional Development Fund

CEKOV NGO
Centrum kontinuálneho vzdelávania

NAREG

Udržateľné využívanie regionálnych zdrojov
Nachhaltige Regionale Ressourcennutzung

MODUL č. 7

**Všeobecne záväzné nariadenie obce a
jeho tvorba**

Tento študijný materiál vznikol v rámci projektu NAREG, ktorý je realizovaný v rámci programu INTERREG V-A SK-AT a spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Vypracoval: Ing. Elena Bodíková, PhD. a kol. Good Mood SK

V Bratislave, 2021

Partneri projektu: Forschung Burgenland, Trnavský samosprávny kraj, Burgenländischer Müllverband, ZOHŽO, Nezisková organizácia Centrum kontinuálneho vzdelávania, FH Burgenland, AWS Schwechat

Študijné materiály pre účastníkov

Na čo slúži všeobecne záväzné nariadenie obce?

Všeobecne záväzné nariadenie obce umožňuje výkon územnej samosprávy, ako aj výkon prenesených úloh štátnej správy.

Všeobecne záväzné nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Aké všeobecne záväzné nariadenia vydáva obec v oblasti odpadového hospodárstva?

V oblasti odpadového hospodárstva obec vydáva dve všeobecne záväzné nariadenia:

- všeobecne záväzné nariadenie obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi a
- všeobecne záväzné nariadenie o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Obec môže tieto dve nariadenia spojiť aj do jedného, ale z praktických dôvodov sa to neodporúča.

O čom je všeobecne záväzné nariadenie obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi?

Všeobecne záväzné nariadenie obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi musí obsahovať podrobnosti o:

- a) nakladaní so zmesovým komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi,
- b) spôsobe zberu a prepravy komunálnych odpadov,
- c) nakladaní s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom,
- d) nakladaní s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom a reštauračným odpadom od prevádzkovateľa kuchyne,
- e) spôsobe a podmienkach triedeného zberu komunálnych odpadov, najmä zberu
 1. elektroodpadov z domácností,
 2. odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi,
 3. použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov,
 4. veterinárnych liekov a humánnych liekov nespotrebovaných fyzickými osobami a zdravotníckych pomôcok,
 5. jedlých olejov a tukov,

- f) spôsobe zberu objemného odpadu a odpadu z domácností s obsahom nebezpečných látok,
- g) spôsobe spätného zberu odpadových pneumatík,
- h) spôsobe nahlasovania nezákonne umiestneného odpadu,
- i) prevádzkovaní zberného dvora,
- j) spôsobe zberu drobného stavebného odpadu,
- k) dôvodoch nezavedenia triedeného zberu komunálnych odpadov pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, ak si obec uplatní niektorú z výnimiek povolenú zákonom o odpadoch.

Všeobecne záväzné nariadenie obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi obsahuje popis systému triedeného zberu všetkých zložiek komunálnych odpadov, ako aj systém zberu zmesového komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných odpadov a objemných odpadov.

Všeobecne záväzné nariadenie obce tiež obsahuje popis prevádzky zberného dvora a malej kompostárne, ak ich obec prevádzkuje, vrátane ich adresy, otváracích hodín, zoznamu odpadov, ktoré môžu občania umiestňovať do týchto zariadení, prípadne kontakt na zodpovednú osobu za prevádzku týchto zariadení.

O čom je všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady?

Miestne dane a poplatky predstavujú špeciálnu formu zdanenia občanov. Určujú ich obce a taktiež aj plynú prevažne do rozpočtu obce. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2004 presadilo, aby poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zostal ako jediný miestny poplatok, kým všetky ostatné miestne poplatky boli pretransformované do podoby miestnych daní. Zachovanie miestneho poplatku umožňuje povinnú viazanosť takto získaných prostriedkov na určený cieľ využitia. Obce ho teda môžu použiť iba na nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi, a nie na iné potreby obce.

Na rozdiel od ostatných miestnych daní, ktoré obec môže a nemusí zaviesť, poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady musí povinne zaviesť (a teda poplatníkovi uložiť) každá obec, ako to vyplýva z § 2 odsek 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je poplatok, z ktorého obec zabezpečuje financovanie zberu a nakladania s komunálnymi odpadmi v obci. Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady obsahuje:

1. Definovanie miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a účel jeho použitia:

Miestny poplatok môže byť použitý výlučne na:

- činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom,
- činnosti nakladania s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom,
- triedený zber zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov,
- náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov,
- náklady presahujúce výšku obvyklých nákladov,
- činnosti nakladania s drobným stavebným odpadom, ak v obci nebol zavedený množstvový zber drobného stavebného odpadu.

2. Definíciu poplatníka

Poplatníkom je:

- a) fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávny porast na iný účel ako na podnikanie, pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha,
- b) právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie,
- c) podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

Poplatníkom nie je osoba, ktorej oprávnenie užívať nehnuteľnosť vyplýva z povahy právneho vzťahu s poplatníkom uvedeným vyššie, ak na jeho základe

- a) užíva priestory nehnuteľnosti vyhradené na prechodné ubytovanie v zariadení na to určenom,
- b) je hospitalizovaná v zariadení poskytujúcom služby zdravotnej starostlivosti,
- c) sa jej poskytuje sociálna služba v zariadení sociálnych služieb pobytovou formou,
- d) užíva z dôvodu plnenia povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu s poplatníkom nehnuteľnosť, ktorú má právo užívať alebo ju užíva aj poplatník, alebo
- e) v nehnuteľnosti, ktorú má poplatník právo užívať alebo ju užíva, vykonáva pre poplatníka práce alebo mu poskytuje iné služby v rámci výkonu svojej činnosti a pri tejto činnosti produkuje len komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady.

3. Vznik poplatkovej povinnosti

Poplatková povinnosť zvyčajne začne dňom doručenia obci ohlásenia (žiadosti...), ktoré obsahuje meno a priezvisko osoby, ktorá podáva ohlásenie, rodné číslo, adresu

nehnutelnosti, ku ktorej sa vzťahuje poplatková povinnosť, veľkosť nádoby, ak si ju zabezpečuje poplatník sám, interval vývozov, ak všeobecne záväzné nariadenie umožňuje výber z viacerých možností, počet osôb v nehnuteľnosti, ak sa miestny poplatok odvíja od tohto parametra, prípadne iné údaje, ktoré obec potrebuje pre výpočet výšky poplatku.

4. Sadzbu poplatku

Sadzba poplatku môže byť určená na základe hmotnosti alebo objemu odpadov, pričom musí byť určená v intervale:

- a) najmenej 0,0033 eura a najviac 0,0531 eura za jeden liter alebo dm³ komunálnych odpadov vrátane drobných stavebných odpadov, ak v obci nebol zavedený množstvový zber drobného stavebného odpadu alebo najmenej 0,0066 eura a najviac 0,1659 eura za jeden kilogram komunálnych odpadov vrátane drobných stavebných odpadov, ak v obci nebol zavedený množstvový zber drobného stavebného odpadu,
- b) najmenej 0,0066 eura a najviac 0,1095 eura za osobu a kalendárny deň,
- c) najmenej 0,015 eura a najviac 0,078 eura za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín, ak v obci bol zavedený množstvový zber drobného stavebného odpadu.

5. Určenie poplatku

Obec uvedie spôsob výpočtu poplatku pre jednotlivé prípady poplatníkov alebo ustanoveného spôsobu výpočtu poplatku pre jednotlivé druhy odpadov.

6. Platbu poplatku

Obec uvedie spôsob platby poplatku a termín splatnosti.

7. Možnosti zníženia alebo odpustenia poplatku

- a) Obec vráti poplatok alebo jeho pomernú časť poplatníkovi, ktorému zanikla povinnosť platiť poplatok v priebehu zdaňovacieho obdobia a preukáže splnenie podmienok na vrátenie poplatku alebo jeho pomernej časti ustanovených vo všeobecne záväznom nariadení.
- b) Obec poplatok zníži alebo odpustí za obdobie, za ktoré poplatník obci preukáže splnenie podmienok na zníženie poplatku alebo odpustenie poplatku a predloží podklady, ktoré obec určila všeobecne záväzným nariadením, že viac ako 90 dní v zdaňovacom období sa nezdržiava alebo sa nezdržoval na území obce. Obec ustanoví vo všeobecne záväznom nariadení ako doklad preukazujúci status žiaka alebo študenta potvrdenie o návšteve školy, len ak žiak alebo študent navštevuje školu so sídlom mimo územia Slovenskej republiky. Ak ide o žiaka alebo študenta, ktorý navštevuje školu so sídlom na území Slovenskej republiky, na splnenie podmienky na zníženie poplatku alebo odpustenie poplatku poskytne poplatník obci údaje v rozsahu meno, priezvisko a rodné číslo alebo dátum narodenia žiaka alebo študenta, ktoré sú potrebné na overenie statusu žiaka alebo študenta prostredníctvom informačného systému, ku ktorému má obec zriadený prístup.

- c) Obec môže na základe žiadosti poplatníka na zmiernenie alebo odstránenie tvrdosti zákona vyrubený poplatok znížiť alebo odpustiť rozhodnutím.

8. Spôsob kontroly

Kontrolu dodržiavania podmienok rozhodujúcich pre vyberanie poplatku, jeho správneho platenia a včasného poukazovania vykonáva obec.

9. Účinnosť a platnosť všeobecne záväzného nariadenia

Toto všeobecné záväzné nariadenie obce bolo prerokované na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa a schválené uznesením č.

10. Prílohy, ak sú potrebné.

Aký je postup tvorby všeobecne záväzného nariadenia obce?

Návrh nariadenia, o ktorom má rokovať obecné zastupiteľstvo, zverejní obec jeho vyvesením na úradnej tabuli v obci najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva o návrhu nariadenia. Návrh nariadenia sa zverejní aj na webovom sídle obce v tej istej lehote.

Dňom vyvesenia návrhu nariadenia začína plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade. Pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá. Na ostatné podnety nemusí navrhovateľ nariadenia prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú zdôvodnené.

Vyhodnotenie pripomienok uskutoční navrhovateľ nariadenia s príslušnou komisiou, ak je zriadená. Vyhodnotenie obsahuje stručný obsah pripomienky, údaje o tom, kto predložil pripomienku, ktorým pripomienkam sa vyhovel alebo nevyhovel a z akých dôvodov.

Vyhodnotenie pripomienok sa musí predložiť poslancom v písomnej forme najneskôr tri dni pred rokovaním obecného zastupiteľstva o návrhu nariadenia.

Nariadenie sa musí vyhlásiť. Vyhlásenie sa vykoná vyvesením nariadenia na úradnej tabuli v obci najmenej na 15 dní; účinnosť nadobúda pätnástym dňom od vyvesenia, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti. Ak je to odôvodnené naliehavým verejným záujmom, možno v nariadení výnimočne ustanoviť skorší začiatok jeho účinnosti, najskôr však dňom vyhlásenia.

Vyvesenie nariadenia na úradnej tabuli v obci je podmienkou jeho platnosti; okrem toho sa nariadenie zverejní aj na webovom sídle obce.

Nariadenia musia byť každému prístupné na obecnom úrade obce, ktorá ich vydala.

Ktoré právne predpisy upravujú všeobecne záväzné nariadenia obce týkajúce sa odpadového hospodárstva?

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ustanovuje postavenie obcí a podmienky tvorby všeobecne záväzných nariadení.

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje požiadavky na obsah všeobecne záväzného nariadenia obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi.

Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ustanovuje požiadavky na miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.